יג, ב) [ע' תוס' יג, ב) [ע' תוס' כתובות ה. ד"ה שמא],

ג) ובכת"י נוסף: כהו. וכ"ה ברש"ל], ד) [ל"ל אלעור],

ס) [עירובין נד.] סוטהיט. מכות ג: נדרים נה.

נזיר כד: זבחים קה: מנחות לח: ע:, ו) [ע' תוס'

מיר כד: בד"ה אמר וכו'

פירוש על זה], ז) סוטה

יט. מכות יח: מנחות סח.

סוכה מו: ספרי פ' נשא,

קופא לוו. ספני פי נשנה, ד) [בדפו״ר: הזאות. וכנ״ל. (רש״ל)], ש) [בדפו״ר: ואמאי. ולכ׳ כנ׳יל], י) [נ״ל

אחר ד"ה ידיו שבסמוך], לחר ד"ה ידיו שבסמוך], ל) [ע"פ הרש"ל הרש"ל

והב"ח אינו דיבור בח"ט

האביתו לאט דיבור בפייע אלא המשך הדיבור שבעמוד א], () [יומא מב ע"ב],

מ) [ל"ל תנא], נ) רש"א מ"ן, ס) [ל"ל תנא], ני רש"א מ"ז, ס) [ל"ל מליקה.

מ"ו, ס) [ל"ל מליקה. מ"ו, ס) [ל"ל מליקה. (רש"ש)], ע) [ל"ל מליקמו.

(רש"ש)], פל [ועי" מוס" זבחים מח: ד"ה מה לבן],

מ"ו. ובמהרי"מ כחב דנהלי

נויא. זבנוה איים כנוב אופר ט"ס בחוס' ע"ש וברש"ש ומלפ"א], ק) [דפרקין ה"ח], ר) [חלה פ"ד

ה"ד], ש) [יש להוסיף של ישראל. (הר"ש מדעסויא)],

ם (גיטין מו ע"ח], מ) (ה"ג], ב) (בדפו"ר:

ספק, וכ״ה במהרש״א ע״ש

וברש"שו. ג) ובדפו"ר:

עליהן נוטין לגד חחר וסימניך דהאי מאן דאכיל מחבריה בעית [וברש"ל בעי] לאיסתכולי. וכ"נ

גירסת רש"ל ורש"א. אמנס

כהגהה שלפנינו כן משמע

בירושלמי שסן,

מוסף רש"י

ודפרקין

ןעי" ביכורים פ"ג

א ומיי׳ פ״נו מהל׳ מטשה

סוטה הלי טון: ת ב מיי׳ פ״א מהל׳ מרומות הלכה א

תורה אור השלם

ו. וְלָקַח אֶלְעָזֶר הַכּּהֵן.. מַדְמָה בָּאֶצְבָעוֹ וִהְזָה אֶל נכח פני אהל מועד מְדָּמָה שֶׁבַע פְּעָמִים: במדבר יט ד

2. ולַקַח הַכּהֵן הַמַּשִׁיחַ אָל אֹהֶל מוֹעֵד: מָדֵּם הַפָּר וְהֵבִּיִא אֹתוֹ מִדֵּם הַפָּלו מִישֵׁיתוֹ

ויקרא ד ה וְלָקַח הַבּּהֵן מִיַּד וֹה אַת מִנְחַת הָאִשְּׁה אַת מִנְחַת הַקָּנָאת וְהַנִיף אֶת הַמִּנְחָה לְפָנֵי יִי וְהִקְּרִיב

אתה אל המובח:

רמדרר ה כה בטובו ווכו 4. יָדָיו הְּבִיאֶינָה אַת אִשֵּׁי יִיְ אֶת הַחֵלֶב עַל הָקוֶה יְבִיאָנוּ אֵת הָקוֶה לְהָנִיף אֹתוֹ תְנוּפָה לִפְנִיּ ויקרא ז ל

הגהות הב"ח

(h) תום' ד"ה אי דפרה וכו' כ"ג דומיא דאלעור. ב"ב כלומר דומים דאלעזר הדין לדורות מיהו בע"כ דומים ממש דאלעזר סגן הוה ולא כ"ג וה"ח בפ" טרף בקלפי אותה לאלעזר ולא לדורות לדורות בכהן הדיוט ע"ש בדף מב: (ב) ד"ה כל וכו" לא תני חלה כל"ל ומיבת לה נמחק:

מוסף תוספות

א. למה לי קרא למעט נשים מסמיכות וכל הנך עבודות. מוס' הרח"ש. בגדי כהונה הוו להו זרים. מום' הכח"ש. ועבודתם מוס יאלו ק. דעבודום פסולה. ריטנ״ה, ג. כיון דלא כתיב בה בגדי כהונה לאו מחוסרת בגדים היא הייתי מכשירה בלא בגדים כבני אהרן בבגדים. מוס' הרס"ש, ד. דלדורות כשרה בכהן הדיוט דדריש אותה ה. דהתם בעי למילף מליקה דבן עוף משחיטה דבן צאן דתיבעי צפון משום הכי פרכינן מה לשחיטת בן צאן שכן קבע לו כלי, אבל הכא ילפינן הזאה דבן עוף ממליקה דבן עוף שאם מליקתו טעונה כהן כל שכן הזאתו הילכך ליכא למיפרך הכי. סוס' לי"ל. ו. בין יד הכהן ו. דחמשה שהביאו קרבן . . בשותפות אינם טעונים בשהופהה אינם טעונים תנופה. שס. ח. [ודקאמר] כהן מניח ידו תחת יד . הבעלים היינו למטה מידי תחת יד בעלים אלא אצלם וכשהן חמשה אי אפשר אלא א"כ ישימו ידיהן זה על של חבירו אבל באדם

ס קוץ ממנחת סומה ונזירה מפני שהן מניפות. וא״ת״ תיפוק ליה דכל הני אינם כשרות בנשים לפי שהן מחוסרי בגדים דהא אמר בפ"ב דובחים

בריהם עליהם אין כהונתם עליהם עליהם אין כהונתם עליהם ביתן ידף יז:) דאפילו כהנים בזמן שאין בגדיהם עליהם וֹי״ל דמיירי שלבשו את הבגדים א״נ י״ל כיון שלא נלטוו בבגדי כהונה

לא הוו מחוסרי בגדיסג: אי דפרה אלעזר בתיב בה. פי׳ נקונטרס אפילו כהן הדיוט פסול וכ"ש נשים תימה הניחא למ"ד לדורות נמי בעי' (א) כ"ג דומיא דאלעזר פריך שפיר אבל למ"ד בכהן הדיוט מרבינן ליה לדורות השה דמאי פריך הכא גמרא דילמא מש"ה אילטריך מי (קרא) הכא למעוטי נשים משום דהעבודה מותרת בכהן הדיוט לדורות וי"ל דה"פ מדחילטריך התם לרבויי כהן הדיוט מכלל לגבי נשים פשיטא ליה לתנא דאין עבודה כשרה בהן וכן יש לפרש בסמוך אי דפנים וכו': אי דפנים כהן משיח כתיב. פי׳ בהונטרם הזאת הפרוכת ומזבח הזהב החמורים בפר כהן משיח ופר העלם דבר של ליבור ונראה להר"ם דאע"ג דפר העלם דבר מרבינן התם (מ"כ פ' ויקרא) דעבודתה כשרה אפילו בכהן הדיוט דמרבינן ליה מן ה׳ דהכהן המשיח אפ״ה מדאילטריך קרא לרבויי כהן הדיוט דכשר בה מכלל דפשיטא ליה לתנא דנשים אינן כשרות נה: ומה בן צאן שלא קבע לו כהן לשחימתו קבע לו כהן להואתו

יוהקריבו זו קבלת הדם: והזאות: הזאה שוהקריבו דהיכא אי דפרה יאלעזר כתוב בה אי דפנים ברהן המשיח כתוב בה אלא הזאה [©]דבן עוף דאתיא בק"ו מבן צאן ומה בן צאן שלא קבע לו כהן לשחימתו קבע לו כהן להזאתו בן עוף שקבע לו כהן למליקתו אינו דין ביקבע לו^ם להואתו: חוץ ממנחת סומה ונזירה: א"ל רבי מאליעזר לרבי יאשיה דדריה סלא תיתיב יאכרעך עד דאמרת לי להא שמעתתא מנין למנחת סומה שמעונה תנופה מגלן בגופה כתיב יוהניף את המנחה אלא תנופה בבעלים מגלן "אתיא יד יד משלמים כתיב הכא יולקח הכהן מיד האשה וכתיב התם ידיו תביאנה מה כאן כהן אף להלן כהן מה להלן בעלים אף כאן בעלים הא כיצד יכהן מכנים ידו תחת יד בעלים ומניף אשכחן סומה נזירה מגלן אתיא כף כף מסומה: בותני' יכל מצוה שהיא תלויה בארץ אינה נוהגת אלא בארץ ושאינה תלויה בארץ נוהגת בין בארץ בין בחוצה לארץ

> בן עוף שקבע לו כהן וכו'. וא"ת איכא למיפרך מה לכן נאן שקבע לו כלי 0 (עד ארו ואזוב) ומש״ה בעי כהן להואתו אבל בן עוף שלא קבע לו כלי להואתו שהרי הואה דבן עוף בעלמו של כהן הויא לא בעינן כהן דכה"ג פריך בזבחים (דף מח:) דהתם בעי למילף מהאי ק"ו דהכא

קשישה: בבעלים מנלן. שתהה הסוטה עלמה מניפתה דלמא לכהן קאמר רחמנא כדכתיב (במדבר ה) ולקח הכהן מיד האשה וגו': ה"ג י מה כאן חוץ כהן אף להלן כהן מה להלן בעלים

אף כאן בעלים: ידיו סביאנה. בבעלים כחיב ובתנופה משתעי: כף לף מסוטה. בסוטה כתיב (שם ה) ונתן על כפיה ובנזיר כתיב ונתן על כפי הנזיר (שם ו): בותבר' סלויה ואינה סלויה. בגמ' מפרש להו:

ה"ג הואה דהיכא. ול"ג היכא כתיבה: אי דפרה. הואת דמה דפרה

אדומה: אלעור כחוב בה. ואפילו שאר כהנים פסולין וכ"ש נשים:

אי דפנים. ח הואה דפנים כגון הפרוכת ומובח הוהב האמורין בפר כהן

משיח ופר העלם דבר של ליבור: הכהן המשיח כתיב בהן. למעוטי

הדיוטים וכ"ש נשים ש ומאי אילטריך ליה

לתנא למיתנייה: הואת דם עוף. דכתיב

בחטאת העוף (ויקרא ה) והזה מדם

החטאת ואילטריך לאשמועינן נשים

פסולות ונפקא ליה מק"ו מזריקת דם

דעולת בן לאן דכתיב ביה (שם א) וזרקו

בני אהרן: לא קבע לו כהן לשחיטחו.

שהשחיטה כשרה בזר דכתיב (שם)

ושחט את בן הבקר והקריבו בני אהרן

מקבלה ואילך מלות כהונה לימד על

השחיטה שכשרה בזר (ברכות דף לא:):

להוחתו. לזריקת דמו כדכתיב (ויקרא א)

וזרקו בני אהרן: בן עוף שקבע לו

כהן למליקתו. דכתיב (שם) והקריבו

הכהן אל המזבח ומלק את ראשו: לרבי

יאשיה דדריה. שהיה בדורו אמורא

כמותו. ויש להבין מכאן שעדיין בימי

ר"ח היה רבי יחשיה בר פלוגתיה

דר׳ יונתן קיים להכי איצטריך למיתני

לרבי יאשיה דדריה לאפוקי ר' יאשיה

דבן עוף טעון 🌣 שחיטה בלפון אי לאו האי פירכא וי"ל דפירכא זו דטעון כלי הוי פירכא כל דהו דאיכא למימר דהזאה מהניא טפי בעיצומו לבן שוף שבון "שנהשה בנפון הי כלו המלי פירכנו זי לי לפירכנו זו לעשון כני הזי בפירכו כל יהו דהיכו לאחויי לפון דאינו נוהג בכל של כהן יותר מבכלי וא"כ החם דבעי לאחויי לפון דאינו נוהג בכל הזבחים א"כ יש סברא למעוטי לפון מבן עוף בפירכא כל דהו אבל כהן שלריך בכל הזבחים לא הוי מילחא רבה לרבויי בבן עוף הלכך הזבחים א"כ יש סברא למעוטי לפון מבן עוף בפירכא כל דהו אבל כהן שלרין מה בן לאן שאינו טעון כהן בתחילה שהרי שחיטה בזר כשרה טעון ליכא למעוטי בפירכא כל דהו במון מבן י"ל דהכא עבדינן ק"ו הכי ומה בן לאן שאינו טעון כהן בתחילה שהרי שחיטה בזר כשרה טעון כהן בסוף לקבלה ולחולכה ולזריקה בן עוף שטעון כהן בתחילה אינו דין שטעון כהן בסוף שהרי בכל מקום טעון כהן בסוף יותר מבתחילה דעיקר עבודה דקרבן הוי בסוף והשתח הוי ק"ו מיניה וביה™ וחין להביח בהחי ק"ו שום פירכחש: מבנים בהן ידו תחת יד הבעדים ומניף. וא״ת והא הוי חלילהי דה״נ אתרינן בתנחות (דף זה) אין תנופה בחוברין פי׳ בשותפיסי דהיכי ליעביד לינפו והדר לינפו כלותר דהשותפין זה אחר זה יניפו חדא תנופה אמר רחמנא ולא שתי תנופות ואי מנח חד מן השותפין ידיה תחת ידיה דחבריה א"כ הוי חלילה אלמא דבכה"ג הוי חלילה וי"ל דלא דמי דהכא היינו טעמא דלא הוי חלילה בכה"ג לפי שהוא גזירת הכתוב דבעינן כהן ובעלים אבל התם גבי שני שותפין חשיב כה"ג חלילה אם אחד מהם מניח ידו תחת יד חבירו לפי שאינה גזירת הכתוב שיהיו שניהן מניפים עוד י"ל דה"ג לא מיירי שהכהן מניח את ידו תחת יד הבעלים ממש דבכה"ג. הוי חלילה אלא ר"ל שאוחז הכלי למטה והבעלים אוחזין למעלה" והשתא ליכא חלילה כלל דה"ג אשכחן גבי ביכורים⁶ שהכהן היה אוחז בשפתיו כלומר בשפת הכלי למעלה והבעלים למטה ה"ג גבי מנחות איפכא שיד הבעלים תהיה למעלה ויד הכהן למטה: בא מצוה התאויה בארץ בו' חוץ מן העראה והבאשים. בירושלמים פריך אמאי לא תני י[©] לה חלה ומשני לפי שאינה בעיסה של עובדי כוכבים" ולא מיירי מתני׳ אלא בדברים הנוהגים בישראל ובעובדי כוכבים וחשה אמאי לא פריך נמי התם אמאי לא תני תרומה ומעשר כדפריך מחלה ואין לומר לפי שאינם אלא מדרבנן דהא חלה נמי אינה בח"ל אלא מדרבנן ואפ"ה בעי אמאי לא תני חלה ולא משני לפי שהיא מדרבנן וי"ל דלהכי בעי מחלה לפי שגזרו על חלה בכל מקום אבל על תרומה ומעשר לא גזרו במקומות הרחוקים מא"י אלא דוקא אעיירות הסמוכות לארץ' והיינו טעמא דגזרו על החלה בכל מקום טפי מתרומה ומעשר לפי שהחלה דומה יותר לחובת הגוף שהרי החיוב בא ע"י גלגול עיסה שהאדם עושה" והלכך דין הוא שינהוג בכ"ת אפילו בח"ל אבל תרומה ומעשר אינן מוטלות אלא על מי שיש לו קרקע ודמי טפי לחובת הארץ עי״ל דהיינו טעמא דלא בעי מתרומה ומעשר משום דתני בירושלמי? רבותינו שבֹח"ל היו מפרישין תרומה ומעשר עד שבאו הרובים וביטלום ובעי מאי רובים מתורגמניא ויש ליתן טעם דלפיכך בטלו מרומה ומעשר לפי שעכשיו בח"ל אין הקרקעות שלנו שהרי משועבדות הן למלך ואנו נותנים מהם מס למלך אם כן אין להם דין קרקע ש להפריש תרומה ומעשר ואם תאמר בא"י נמי משועבדות הן למלך ואפ"ה מפרישין תרומה ומעשר וי"ל דאין קנין לעובד כוכבים בא"י להפקיע מיד מעשרש ומן הירושלמי שהבאתי יש להוכיח דערלה וכלאים נוהגים בשל עובדי כוכבים וכן משמע בפרק אין מעמידין (ע"ז דף לה:) דקאמר החם מפני מה גבינות העובדי כוכבים אסורין מפני שמעמידין אוחם בשרף של ערלה ומיירי בערלה של עובדי כוכבים דדוחק הוא לומר דמיירי בערלה של ישראל^ד וכן משמע לקמן (דף לח:) דקאמר ספק ערלה בח"ל יורד ולוקח ובלבד שלא יראנו לוקט ועל כרחך מיירי בערלה דעובד כוכבים דאי בערלה דישראל הלא אסור למכור דדמי ערלה אסורין מו וקשה דהא אמרינן במסכמ [ר"ה (דף ט:) לענין] ערלה אחד הנוטע ואחד המבריך ואחד המרכיב יש בהם משום ערלה ואם כן איך אנו נהנים מן הכרמים שהעובדי כוכבים מבריכין אותן בכל שנה ואף על פי שאין אנו יודעין ודאי שמבריכין כולם הוה לנו לילך אחר הרוב ואומר רבינו שמשון ששאל בעובדי אדמה ואמרו לו שאינן חותכין הומורה מן הסדן ואם כן הוא יונק עוד מן הזקנה ואמר התם (ירושלמי פ"ק דערלה) א המבריך בומן שיונק מן הזקנה פטור מן הערלה ואם ט סיפק חייב והוא ניכר היטב כשיונק מן הזקנה וכשאינו יונק מן הזקנה כשהזמורה יונקת מן הוקנה עליהן נוטין 2 [ללד אחר] וכשפוסק עליהן נוטין ללד [זקנה] וסימניך דהאי מאן דאכיל מחבריה בהית לאיסתכולי ביה ונראה דחדש נוהג בזמן הזה ולכך יש ליזהר שאם אדם יודע בודאי! שהשעורים נזרעו אחר זמן הקרבת העומר דהיינו אחר י״ו

יהקריבו. דכתיג געולה שחט את גן הגקר וסמט מת כן הכקר והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם, זו קבלת הדם. והקריבו צני מהרן הכהנים את הדם, זו קבלת הדם. וללמד שלריך לקבלו בכלי (זבחיים יג.). אע"ש שהוא לשון הולכה, אינה אלא קבלה, שהרי לאחר שחיטה קבלה, שהרי לאחר שחיטה לכנט, שטרי נמתר עודטי נכתבה וחין הולכה חלח חס כן קיבל הדם (חגיגה יא.). אלעזר כתיב ביה. מלותה נסגן (במדבר יש ד). הכהן המשיח. המשוח נשמן המשחה (הוריות יא:). בן עוף. תורים וכני יונה (זבחים מח:). לר' יאשיה דדריה. בדורו ובן גילו, לאפוקי רב יאשיה הגדול שהיה תנא (מנחות עא.). אמורא הוא וכדורו של ר"א בן יאמ ובדורו של לל מי כן פדת ועוד היה ר' יאשיה שהיה תנא בר פלוגתא דר' יונתן בכוליה גמרא, והיינו יונגן בטכים גנונט, וסייט דקאמר לר' יאשיה דדריה, דלא תימא לר' יאשיה הזקן, דלאו אורח ארעה למימרא ליה הכי, שגדול וזקן ממנו היה (סוטה בבעלים מנלז. יש.). בבעלים מגדן. שתהא האשה מניפה עם הכהן, דהא קרא בכהן הודיה כתיב ולקת הכהן מיד האשה וגו' (שם). משלמים. מתנופת חזה ושוק ואימורין דשלמים ישון והימורן לשמנה. (שוו). ידיו תביאנה. בבעלים כתיב וגבי תנופה בבעלים למים כתיב גבי תנופה, דשלמים כתיב גבי תנופה, דכתיב בסיפיה להניף אותו

מנופה וגו' (טובה מה). מה כאן כהן. כסוטה כמיב כהן במנופת מנחמה (טוטה יש.). מה להלך בעלים. ההחוא בבעלים משמעי, דכמיב יביא את קרבנו לה' מזבח שלמיו וסמיך ליה ידיו מביאנה (שבות יח:). תלויה בארץ. על הקרקע ופילותיו (סנהדרין לה:).

בניקן

אחד אפשר דלא הוי חציצה. מוס' ל""ד. מ. מ"ט (דכתיב) (במדבר טו כ") ראשית עריסותיכם ולא של גוים. מוס' סלח"ק מהירושלמי שס. י. כמו בבל מצרים עמון ומואב השנויים במס׳ ידים (פ״ר מ״ג). סוס׳ הרא״ש. ב. דשייכא בכל אדם חלת עיסתו אע"פ שאין לו קרקע ודמי קצת לחובת הגוף. שם. 7. דמשמע דמיירי בכל מקום אפילו במקום שאין ישראל. שם. מ. דמוס' הלא"ש ודמוס' לשב"י כתוב דערלה אסורה בהנאה. והמגיה על מוס' לשב"י מקשה על תוס' ממשנה לקמן נו: ועי'